

Угода
між Кабінетом Міністрів України
та Урядом Республіки Білорусь
про спільне використання та
охорону транскордонних вод

(Угоду затверджено Постановою КМ
N 225 (225-2002-п) від 28.02.2002)

Кабінет Міністрів України та Уряд Республіки Білорусь, іменовані далі Сторони,

усвідомлюючи, що охорона та раціональне використання вод, захист від шкідливого впливу вод є важливими та невідкладними завданнями, ефективне вирішення яких може бути забезпечене лише шляхом тісного співробітництва і погодженої водогосподарської та водоохоронної діяльності;

бажаючи вирішувати питання водного господарства на транскордонних водах у дусі добросусідства, співробітництва та взаємної вигоди;

підкреслюючи необхідність зміцнення національних та міжнародних заходів щодо запобігання та обмеження скидів небезпечних речовин у водне середовище, раціонального використання вод, збереження водних ресурсів;

враховуючи основні принципи Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року (994_273) і базуючись на національному законодавстві держав Сторін;

домовились про таке:

Стаття 1

Визначення

"Трансдордонні води" або "Трансдордонні водні об'єкти" - будь-які поверхневі або підземні води чи водні об'єкти, що позначають або перетинають державний кордон між державами Сторін, або розташовані на такому кордоні.

"Трансдордонний вплив" означає будь-які значні шкідливі наслідки, що виникають в результаті зміни стану трансдордонних вод, яка була спричинена діяльністю людини, фізичне джерело якої повністю або частково розташоване в районі, що перебуває під юрисдикцією держави тієї чи іншої Сторони.

"Уповноважені органи" - міністерство, або інший державний орган, на який рішенням Уряду покладено відповідальність за організацію виконання цієї Угоди.

"Компетентні органи" - міністерства, або інші державні органи, до компетенції яких входить виконання окремих видів робіт у межах цієї Угоди.

Стаття 2

Сфера застосування

1. Економічне, наукове і технічне співробітництво Сторін у галузі водного господарства на трансдордонних водах базується на принципах охорони природного середовища та міжнародних угод у цій

сфері, учасниками яких є Україна та Республіка Білорусь, і охоплює:

1.1. проведення гідрологічних, гідрометеорологічних, гідрогеологічних спостережень і досліджень, оцінку їх результатів, а також обмін даними в цій галузі;

1.2. проведення спільних досліджень вод з метою визначення їх якості та кількості;

1.3. складання водогосподарських балансів з урахуванням кількості та якості водних ресурсів, а також узгодження спільних оцінок та класифікації якості води;

1.4. перерозподіл стоку транскордонних вод між басейнами;

1.5. охорону поверхневих і підземних вод від забруднення, здійснення контролю їх якості та запобігання понаднормативному забору води;

1.6. забудову заплав прикордонних річок та будівництво гідротехнічних споруд для використання ресурсів цих водних об'єктів;

1.7. регулювання, охорону русел річок та міждамбових територій;

1.8. захист від затоплення паводковими, талими та безстічними водами, а також від шкідливого впливу льодових явищ;

1.9. запобігання та ліквідацію наслідків транскордонних забруднень вод;

1.10. будівництво, реконструкцію та експлуатацію мостів, переїздів, протиповеневих та інших гідротехнічних споруд, насосних станцій, водозаборів та випусків усіх видів стоків, меліоративних об'єктів, промислових трубопроводів, ліній електропередач, зв'язку та інших об'єктів, а також погодження технічних умов їх будівництва та реконструкції;

1.11. видобування будівельних матеріалів та корисних копалин з русел і заплав річок, водоймищ;

1.12. спільне використання споруд і технічного устаткування, утримання їх у належному стані, а також погодження умов їх експлуатації;

1.13. будівництво гідротехнічних споруд для захисту водозаборів від потрапляння в них риби;

1.14. проведення за узгодженими процедурами спільних експертиз промислової та іншої діяльності, яка може негативно впливати на транскордонні води;

1.15. охорону рибних запасів та їх відтворення;

1.16. проведення усіх видів шляхових робіт для забезпечення нормальних судноплавних умов.

2. Сторони можуть за згодою здійснювати й інші види діяльності в цій галузі.

Стаття 3

Загальні зобов'язання

1. Сторони співпрацюють при розробці загальних планів розвитку водного господарства.

2. Сторони зобов'язуються:

2.1. використовувати транскордонні води та утримувати гідротехнічні споруди, протиповеневі об'єкти і судноплавні шляхи на території своїх держав, не погіршуючи умов водогосподарської діяльності на території держави іншої Сторони;

2.2. узгоджувати плани водогосподарських та водоохоронних заходів на транскордонних водах, надавати одна одній допомогу в їх

реалізації;

2.3. обмінюватись інформацією та проводити взаємні консультації щодо можливого впливу водогосподарських та водоохоронних заходів, що намічаються та здійснюються, на режим транскордонних вод;

2.4. узгоджувати умови пропуску води у випадках збільшення розрахункових та прогнозних витрат і рівнів води транскордонних річок та водоймищ.

3. У випадках планування однією із Сторін заходів, які можуть спричинити негативні наслідки на території держави іншої Сторони, Сторони спільно оцінюють вплив цих заходів на водне господарство. Сторона, яка планує ці заходи, повинна повідомити про свої наміри іншу Сторону та передати їй необхідні дані про заплановані заходи, а також надати можливість взяти участь у їх оцінці.

4. Сторони здійснюють на прикордонних водах і в басейнах річок дії, спрямовані на попередження і зменшення загрози паводків, повеней, льодоходів, посушливих періодів, забруднення вод; надають допомогу, а також узгоджують принципи співпраці щодо її надання.

5. Сторони зобов'язуються оцінювати стан біоресурсів, встановлювати узгоджені умови та обсяги їх видобутку, проводити на транскордонних водних об'єктах, кожна на території своєї держави, узгоджені заходи щодо охорони рибних запасів.

Стаття 4

Використання водних ресурсів

1. Кожна із Сторін має право використовувати не більше половини узгодженого загального обсягу водних ресурсів до того часу, поки не буде встановлено інший порядок користування транскордонними водами.

2. Компетентні органи Сторін проводять згідно з узгодженими методиками гідрологічні та гідрометеорологічні спостереження і розрахунки на прикордонних водах, здійснюють вимірювання витрат води, а також складають водогосподарські баланси.

3. Сторони не припускають на території своїх держав дій, які б призвели до порушення узгоджених на підставі водогосподарських балансів обсягів водоспоживання.

4. Використання Сторонами транскордонних вод здійснюватиметься на підставі національного законодавства держав кожної із Сторін на узгоджених умовах.

5. За погодженням Сторін для окремих транскордонних водних об'єктів підписуються додаткові угоди, де вказуються цілі та заходи, спрямовані на зниження транскордонних впливів.

Стаття 5

Охорона вод від забруднення

1. Сторони зобов'язуються:

1.1 наглядати за якістю транскордонних вод на територіях своїх держав, зменшувати їх забруднення;

1.2 здійснювати, за узгодженими методиками, спільний відбір проб транскордонних вод для спостереження за їх якістю, опрацювати і оцінювати результати аналізів відповідно до узгоджених критеріїв.

2. Сторони домовляються про спільні програми, які будуть

розроблятися для забезпечення узгодженої якості транскордонних вод.

3. У випадках забруднення транскордонних вод кожна із Сторін вживає на території своєї держави заходи, необхідні для усунення причин забруднення і запобігання або зменшення збитків, завданих забрудненням вод.

4. Сторони у найстисліші терміни інформують одна одну про випадки надзвичайного забруднення транскордонних вод, а також про надзвичайні ситуації, що можуть стати причиною транскордонного впливу.

5. Сторони вживають заходи для запобігання та зменшення скидів у транскордонні водні об'єкти речовин, перелік яких узгоджується Сторонами.

6. Сторони обмінюються інформацією, проводять взаємні консультації та узгоджують заходи щодо запобігання забруднення транскордонних вод радіоактивними та кар'єрними водами.

7. Після набуття чинності цієї Угоди Сторони узгодять:

7.1. систему контролю, оповіщення і попередження про випадки надзвичайного забруднення транскордонних вод;

7.2. технічні, технологічні, організаційні та інші заходи щодо запобігання та ліквідації надзвичайних забруднень транскордонних вод;

7.3. принципи спільних дій та надання допомоги;

7.4. принципи і порядок проведення спільних навчань, які повинні сприяти вдосконаленню організації робіт щодо попередження і боротьби з надзвичайними забрудненнями транскордонних вод;

7.5. принципи відповідальності за збитки, спричинені надзвичайними забрудненнями транскордонних вод;

7.6. програму спостережень, аналізу та оцінки стану транскордонних вод, зміни їх кількості та якості, що передбачатиме місце, час і періодичність відбору проб води, методи їх аналізу, оцінки фактичного стану і зміни якості води.

Стаття 6

Вишукувальні та проектні роботи

1. Кожна із Сторін самостійно розробляє проекти водогосподарських та водоохоронних заходів, що здійснюються на транскордонних водах на території своєї держави.

2. Проекти водогосподарських та водоохоронних заходів на транскордонних водах надаються на узгодження іншій Стороні.

3. Якщо одна із Сторін виявить бажання залучити іншу Сторону для виконання проектно-вишукувальних робіт на території своєї держави, то умови їх виконання будуть предметом окремого договору або контракту.

4. Сторони зобов'язуються на окремо обговорених умовах надавати одна одній всі дані і матеріали, які є в їх розпорядженні, необхідні для розробки проектів та виконання вишукувальних робіт на транскордонних водах.

5. Сторони не доручають виконання проектних робіт на транскордонних водах третій стороні.

Стаття 7

Водогосподарські та водоохоронні заходи

1. Кожна Сторона, як правило, самостійно здійснює

водогосподарські та водоохоронні заходи на території своєї держави.

2. Якщо одна Сторона виявить бажання доручити виконання водогосподарських та водоохоронних заходів на транскордонних водах іншій Стороні, то умови їх виконання будуть предметом окремих договорів або контрактів.

3. Водогосподарські або водоохоронні заходи, що являють собою взаємний інтерес, можуть здійснюватися за окремим договором або контрактом, підписаним компетентними органами Сторін.

4. Сторони не доручають виконання будівельних водогосподарських робіт на транскордонних водах третій стороні.

5. Видобуток з транскордонних вод корисних копалин та інших матеріалів може здійснюватися, якщо ці роботи не будуть мати шкідливого впливу на русло, течію, рівень і якість води та на споруди на цих водах.

Умови видобутку Сторони повинні узгоджувати кожного разу окремо.

Стаття 8

Витрати на проведення водогосподарських і водоохоронних заходів та порядок взаєморозрахунків

1. Кожна Сторона виконує водогосподарські та водоохоронні заходи на території своєї держави за власні кошти.

2. У випадку, коли одна Сторона заінтересована у заходах, які проводяться на території держави іншої Сторони, то витрати на їх реалізацію можуть бути розподілені за згодою між Сторонами. Порядок взаєморозрахунків за виконані роботи встановлюється окремим договором або контрактом.

3. У випадку, коли водогосподарські та водоохоронні заходи виконуються в інтересах однієї Сторони на території держави іншої Сторони, їх фінансування здійснюється заінтересованою Стороною на підставі окремого договору або контракту.

4. При виконанні водогосподарських і водоохоронних заходів, передбачених цією Угодою, в інтересах Сторін можливе залучення, за їх взаємною згодою, коштів міжнародних фінансових, банківських організацій та з інших джерел, не заборонених національним законодавством держав Сторін.

Стаття 9

Захист від паводків та затоплень

1. Сторони вживають заходи щодо недопущення на своїй території таких дій, які б могли призвести до збільшення узгоджених максимальних витрат та рівнів транскордонних вод.

2. Заходи щодо захисту від затоплень, спостереження під час паводків, а також скид вод кожна із Сторін на території своїх держав проводить за власні кошти.

3. Для своєчасного проведення робіт щодо запобігання затопленням територій держав Сторони зобов'язуються утримувати в належному стані та в необхідній кількості відповідні споруди, матеріали, інструменти і механізми.

4. У період надзвичайної загрози паводків, повеней, а також затоплень безстічними водами Сторони надають взаємну допомогу у вигляді робочої сили, матеріалів, інструментів, транспортних засобів і механізмів. У такому разі витрати можуть розподілятися

за згодою Сторін, про що укладається відповідна угода.

5. Сторони надають всіляку допомогу своїм уповноваженим органам для підтримання між ними постійного зв'язку та реалізації заходів з захисту населення і території від затоплення.

6. Компетентні органи Сторін під час проходження паводків та з метою захисту від затоплень безстічними водами будуть підтримувати один з одним постійний зв'язок і узгоджувати заходи боротьби з паводками.

Стаття 10

Обмін інформацією

Компетентні органи Сторін, в установленому порядку, регулярно обмінюються:

- гідрометеорологічною інформацією, гідрологічними прогнозами та даними спостережень гідрологічних станцій і постів, негайно попереджують про різкий підйом рівнів води і несприятливі льодові явища;

- інформацією про пошкодження водогосподарських споруд на транскордонних водах;

- інформацією про діяльність, яка має вплив на кількість і якість поверхневих та підземних транскордонних вод.

Стаття 11

Збереження стабільності русел транскордонних водотоків

1. Сторони прагнуть не допускати зміни русел транскордонних водотоків, які перетинають Державний кордон або якими він проходить.

2. У випадку, якщо здійснення водогосподарських, водоохоронних та інших заходів може викликати зміну положення русел транскордонних річок та інших водотоків, зміну берегової лінії водоймищ, які перетинають Державний кордон, або якими він проходить, ці заходи попередньо узгоджуються з компетентними органами Сторін.

3. При регулюванні русел транскордонних водотоків, а також при виконанні інших водогосподарських робіт Сторони без попереднього узгодження з компетентними органами Сторін не допускають пошкодження або зміни положення знаків, які позначають лінію проходження Державного кордону між Україною та Республікою Білорусь.

Стаття 12

Перехід Державного кордону

Пропуск через Державний кордон громадян держави кожної із Сторін на територію держави іншої Сторони для виконання завдань, які визначені цією Угодою, здійснюється в установлених пунктах пропуску через Державний кордон на підставі дійсних документів на право перетину Державного кордону.

Стаття 13

Уповноважені Урядів

1. Кожна із Сторін призначає Уповноваженого Уряду з виконання цієї Угоди, який надалі називається "Уповноваженим", та двох його заступників, про що дипломатичними каналами інформує іншу Сторону.

2. Для розгляду питань, які регулюються цією Угодою, Уповноважені один раз на рік скликають наради, а в разі необхідності можуть домовитись про проведення позачергової наради.

3. Наради Уповноважених проводяться по черзі на територіях держав кожної із Сторін, якщо не буде встановлено інший порядок.

4. Нарada скликається Уповноваженим цієї Сторони, на території держави якої воно буде проводитись. Позачергова нарада Уповноважених, як правило, відбувається на території держави цієї Сторони, на прохання якої вона скликається. Термін скликання - не пізніше 30 днів після отримання повідомлення.

5. Порядок денний наради Уповноважені приймають на попередній нараді. За згодою Уповноважених порядок денний може бути змінений або доповнений.

Порядок денний позачергової наради пропонується Уповноваженим, на прохання якого вона скликається, і надсилається одночасно з повідомленням про її скликання.

6. Наради Уповноважених проводяться російською мовою. Результати фіксуються протоколами, які складаються у двох примірниках, кожний українською та російською мовами.

7. Протоколи нарад Уповноважених у разі потреби затверджуються компетентними органами Сторін і набувають чинності з моменту обміну повідомленнями про їх затвердження.

Стаття 14

Порядок роботи Уповноважених

1. Уповноважені самі встановлюють порядок своєї роботи.

2. Уповноважені та їх заступники здійснюють практичне вирішення питань, пов'язаних з виконанням положень цієї Угоди та рішень нарад. Уповноважені підтримують безпосередній зв'язок між собою, створюють робочі групи, залучають експертів та організовують їх зустрічі для розгляду поточних питань.

Уповноважені координують виконання науково-технічних досліджень, проектних і будівельних робіт, що впливають з контрактів, протоколів та угод між Сторонами, а також здійснюють підготовку інших договорів.

3. Уповноважені, їх заступники або керівники робочих груп разом з експертами організовують проведення відповідними органами та організаціями періодичного огляду стану захисних дамб та інших гідротехнічних споруд, виконання заходів щодо захисту територій від паводків, затоплення водами, захисту вод від забруднення, а також обмінюються проектними матеріалами та передають інформацію, передбачену цією Угодою.

4. Уповноважені мають право узгоджувати показники якості транскордонних вод і домовлятися про шляхи співробітництва з виконання окремих робіт, які впливають з цієї Угоди.

5. Уповноважені сприяють один одному у проведенні науково-дослідницьких, проектних, будівельних робіт, які виконуються на транскордонних водах за окремими контрактами або договорами.

6. Витрати, пов'язані з організацією нарад Уповноважених, їх заступників, робочих груп і експертів, несе Сторона, на території держави якої вони відбуваються. Витрати, пов'язані з відрядженням на наради, несе Сторона, що відряджає.

Стаття 15

Розв'язання спорів

Спори, що виникають у зв'язку із застосуванням або тлумаченням положень цієї Угоди, вирішуються шляхом переговорів між Уповноваженими органами Сторін.

Якщо Уповноважені органи не зможуть досягти врегулювання спору шляхом переговорів, то спір дипломатичними каналами передається на розв'язання Сторін.

Стаття 16

Співробітництво між місцевими органами влади та громадськими організаціями

Сторони підтримують співробітництво місцевих органів влади, суб'єктів господарювання та громадських організацій держав обох Сторін, яке спрямоване на виконання цієї Угоди.

Стаття 17

Зміни та доповнення

Внесення змін та доповнень до цієї Угоди здійснюється за взаємною письмовою згодою Сторін. Внесення змін та доповнень оформлюються протоколами, які є невід'ємною частиною цієї Угоди.

Стаття 18

Заключні положення

1. Ця Угода набуває чинності з дати останнього письмового повідомлення про виконання Сторонами внутрішньодержавних процедур, необхідних для набуття нею чинності.

2. Ця Угода укладається терміном на 10 років. Її дія буде автоматично продовжуватись на наступні десятирічні періоди, якщо за рік до закінчення відповідного терміну жодна із Сторін у письмовій формі не повідомить іншу Сторону про свій намір припинити її дію.

Припинення дії цієї Угоди не означає припинення реалізації заходів, розпочатих на підставі положень цієї Угоди.

Вчинено в м. Києві 16 жовтня 2001 року в двох примірниках, кожний українською та російською мовами, причому всі тексти є автентичними.

За Кабінет Міністрів України

За Уряд Республіки Білорусь